

פרשת מצורע

רפואה רוחנית

גילוי הדרך לרפואה מהשורש הרע הגורם לנו עדיין לסבול ממחלת ה"סגירות", מחלת הצרעת, שמנתקת אותנו מן האור. מבט על פרשת "מצורע" בראי הזמן ונפש האדם.

פתיחה

פרשת 'מצורע' עוסקת בכל הדינים הנוגעים לדרכי הרפואה והכפרה של המצורע, הטיפול של הכהן במצורע, והקורבנות אותם המצורע חייב להקריב. לאחר מכן, מזהרים בני ישראל כי כאשר יבואו אל הארץ, ארץ אחוזתם, יפגשו בתופעת צרעת הבתים. רש"י כותב, "בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם לפי שהטמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר וע"י הנגע נותץ הבית ומוצאן", שתכלית צרעת הבתים היא דוקא להעשיר את ישראל. כמו כן, מדובר בה על תורת הזב, טומאתו ודרכי טהרתו. סיום הפרשה דן בענייני הטומאה והטהרה של איש הנטמא בשכבת זרע ואשה הנטמאת בנידתה. כתוב בסיום הפרשה, "והזרתם את-בני-ישראל, מטמאתם; ולא ימתו בטמאתם, בטמאתם את-משכבם אשר בתוכם". רש"י מפרש, "אין נזירה אלא פרישה". זאת אומרת, שהדרך להיטהר היא ע"י נזירות, פרישה מהציבור על מנת לחזור ולהיות חלק טהור, אשר שוב יכול להיות משכן מוכן לקבלת האור. כפי שמסיימת פרשת שמיני, "והתקדשתם והייתם קדושים, כי קדוש אני" (ויקרא מ"ד י"א), תכלית העבודה של היהודי היא להיות משכן, לשמור על קדושתו. קדוש פירושו להיות נבדל ומשפיע, להיות מחובר לאור של הבורא, להיות דבוק בבורא, להיות צינור של השפעה. כמו שכתוב, "הפוך רצון ושכח (ומצא) צינור". כל ענין הטומאה (אטימת האור) בא אלינו כתוצאה מרצון מקולקל. אומר לנו הזהר הקדוש "הפוך רצון", תשנה את הרצון שלך, ותוכל להפוך לצינור, לקיים את התכלית שלך בבריאה, לשמור על טהרה ולהיות קדוש. ננסה לראות כיצד כל זה קשור אלינו. תורה זה מלשון הוראה, היא מורה לנו דרך תמיד. נראה מה התורה הקדושה מיעצת לנו על מנת להיטהר מהנגעים השוכנים בנפשנו בעצם מהותנו כבני אדם.

חולי ורפואה

כתבנו בפרשה הקודמת, פרשת 'תזריע', כי מצורע זהו נוטריקון מוציא שם רע (מסכת ערכין), שאמרו חז"ל כי הנגע הזה בא בעוון הוצאת לשון הרע, שהיא אחת העבירות החמורות ביותר שיש. בפרשת 'מצורע' כתוב מה עושה הכהן כאשר הוא בודק את הנגע ומגלה כי הנגע נרפא, "ואוה, הפכה, ולקח למטהר שתי-צפרים חיות, טהרות; ועץ ארז, ושגב תולעת ואזב". הכהן שוחט ציפור אחת על מים חיים ולוקח את הציפור החיה ביחד עם הארז, השני והאזב, וטובל אותם בדם הציפור השחוטה על המים החיים. לאחר מכן, הכהן מזה על המיטהר שבע פעמים ומשלח את הציפור השניה על פני השדה.

בעידן ה"מודרני", כל זה נשמע קצת כמו טקס וודו מיושן, אך כמובן שמדובר כאן בדברי התורה הקדושה, והכל מלא ברמזים נשגבים על המציאות הרוחנית הנעלמת מעינינו. על הפסוק, "ועץ ארז, ושגב תולעת ואזב", אומר רש"י, "לפי שהנגעים באין על גסות הרוח, מה תקנתו ויתרפא, ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזב". מסביר ה"שפת אמת", עץ ארז מסמל את הגאווה בנפשנו, הוא גבוה, רם ונישא, והוא תוהה על דבריו של רש"י ושואל, "אם הכוונה היא בעיקר שישפיל את עצמו כאזב, הרי די שיביא אזב בלבד." צריך להבין, מתי האדם חוטא ונטמא? כאשר הגאווה נכנסת בליבו. כאשר הוא חושב שהוא "משהו", הוא מרשה לעצמו לנהוג בניגוד לחוקי הבריאה, שלא בהתאם לציווי התורה.

אמרנו, שאחת המטרות בפרישה של הטמא מהציבור, בבידודו מהחברה, היא על מנת לתת לו אפשרות להתבונן במעשיו, לעשות חשבון נפש ולשוב בתשובה. ממשיך ה"שפת אמת" ואומר, "ברם, כשהחוטא חוזר בתשובה והוא מתבונן על החטאים אשר חטא, הריהו בא לידי שפלות הרוח ולידי הבושה העמוקה ביותר מן הגאווה שהיתה בו לפני כן. בוש ונכלם על אשר התגאה בו בזמן שהיה חוטא. יוצא איפה שהגאווה הקודמת מסייעת לו עכשיו לבוא ליד שפלות הרוח ואם כן שפיר יש לו לארז חלק ברפואה". התורה

פרשת מצורע

אומרת לנו שדוקא הגאווה, שאמנם הביאה את החטא, היא המקור לתיקון ולתשובה ולכן היא בעצם חלק מהרפואה. מצב הקטנות שהיה בו האדם בעת החטא הוא דוקא השורש למצב של גדלות חדשה, של טהרה והתקדשות.

לימוד זה מחבר אותנו גם למה שהזכרנו בתחילה לגבי צרעת הבתים, שע"י צרעת הבתים התגלו האוצרות שהטמינו האמורים בבתיהם. בדרך הפנימיות מדובר עלינו כמובן, הקב"ה שולח לנו את הנגע על מנת שנפשפש במעשינו, נבדוק את כל פינות נפשנו ונמצא את האוצר הגלום בתוך כל אחד מאתנו. כשהנגע הוא בעצם המתנה ומורה הדרך אל העושר האמיתי.

שורש הרע

באותו מקום בגמרא (מסכת ערכין), בו נקרא המצורע, "מוציא שם רע", הוא גם נקרא פשוט "מוציא רע". בשביל לרפות את הרע (רצון עצמי מקולקל) צריך למצוא את השורש שלו. מסביר ה"נתיבות שלום", יש מצב שבו אדם אינו עושה עבירות בפועל, אינו מוציא רע, אבל עדין קיים בו השורש הרע. אותו שורש שהתורה מזהירה ממנו, "פן-יש בכם, שרש פרה ראש-ולענה" (דברים כ"ט י"ז). אותו שורש פורה ראש ולענה, שורש הרצון העצמי, האגואיזם והגאווה, נמצא בכל אחד מאתנו וגם אם אין לו סימנים חיצוניים עדין, אפילו במשך חיים שלמים, סופו שיצמיח פרי באושים. כמו בטבע, אם יש בגינה שלנו עשבים, זה לא מספיק לגזום אותם, צריך לעקור אותם מהשורש. כל עוד השורש שם, יש ודאות שבסופו של דבר יצמחו ממנו עשבים שוטים.

ענין השורש הרע הוא שלטון הסטרא אחרא על האדם. מסביר ה"נתיבות שלום", "הקושי בעקירת מידה רעה, כמו שאמרו בעלי המוסר, שנקל להיות בקי בש"ס ופוסקים מאשר לעקור מידה רעה, והוא מטעם שצריך לעקור את שלטון הסטרא אחרא". המידות הרעות שלנו הן שגורמות לנו להוציא רע, להפוך למצורע, ולכן כל כך חשובה עבודת המידות ועבודת עקירת האחיזה של הסטרא אחרא בתוכנו. או בלשון רופאי השיניים, כולנו זקוקים לטיפול שורש. אבל איך נעשה זאת כאשר אין לנו בעצם אפשרות לזהות ממש את השורש הסמוי מאתנו, ש"כל הנגעים אדם רואה, חוץ מנגעי עצמו" (מסכת נגעים)? וכאשר המשימה היא כל כך גדולה?

הרפואה

העצה שהתורה נותנת לנו היא, "אדם, כִּי-יְהִי בְעוֹר-בְּשָׁרוֹ שְׂאֵת אוֹ-סִפֹּחַת אוֹ בְּהֶרֶת, וְהָיָה בְּעוֹר-בְּשָׁרוֹ, לִנְגַע צָרַעַת-וְהוּא אֶל-אֶהָרָן הַכֹּהֵן, אוֹ אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים". המהות של הסטרא אחרא היא הסתר וניתוק מהבורא. אין לה ישות בפני עצמה, אלא תכליתה היא ההסתרה וההעלם שחייב להיות בבריאה על מנת שתהיה לנו בחירה חופשית. תכלית העבודה היא להידבק בבורא, "ולדבקה בו" (דברים י"א כ"ב). אבל איך אני, הקטן, המלא באגואיזם, ידבק בבורא העולם, אור אינסוף ב"ה? כמובן, שע"י לימוד התורה והשתדלות אינסופית. אלא שהתורה רוצה בטהרתנו ונותנת לנגוע פתרון מידי. אומר ה"נתיבות שלום", "וְהוּא אֶל-אֶהָרָן הַכֹּהֵן", "שיתקשר לצדיק או לחברותא הדבוקים בהשם יתברך, זה הכוח להוציא ולשחרר משלטון הסטרא אחרא... שהכהן (הצדיק) משלים את טהרתו לשוב, להתדבק בהשי"ת ולהכניס כל מדותיו תחת שלטון הקדושה... שהכהן (הצדיק) מעלה ומחבר את מדותיו לשורשם". הכח של ההתקשרות לצדיקים הוא הרפואה לאותו שורש רע. עצם הקרבה לאנשים הדבוקים בשם מחברת אותנו חזרה אל האור בדרכים גלויות ובדרכים הנסתרות מדעתנו. כמו שכתוב, "והמחובר לטהור, טהור" (מסכת כלים).

"האומה"

בימים אלה, מתעוררת וקמה בקרבנו תנועה חברתית גדולה, בעלת איכות סגולית שלא תתואר במילים. לפני לא הרבה זמן, ייסד הרב שיינברגר שליט"א את ארגון "האומה". "האומה" קוראת לכל מי שרצונו בטוב, לכל מי שיש עדיין בליבו תקווה לראות את עם ישראל קם ומתעורר, מתאחד ומתחבר, כדי להגיע

פרשת מצורע

אל העתיד הטוב המצופה לנו מאחורי מסך הברזל של ים הצרות הגועשות ומאיימות עלינו, כפרטים וככלל. "האומה" קוראת לנו להתאגד לאגודה אחת, להתעלות מעל הפגמים, ההבדלים, השוני והמחלוקות ולחבור ביחד, בהנהגתו הרוחנית של הרב שליט"א. לא כאן המקום להרחיב, מי שמעוניין מוזמן לבקר באתר "האומה", אלא שאנו מביאים את הדברים כאן, מפני שהם קשורים אל הלימוד של הפרשה מאוד. הדרך שלנו לרפואה, כיחידים וכחברה, היא להתאחד ביחד. כאשר נעשה זאת, יקרה ב"ה, מה שרמוז בפרשה, מה שכתבנו לעיל, סוף, סוף, תגיע הרפואה השלמה לתחלואים הפוקדים אותנו, ונוכל ביחד, בכח הרבים, לעקור את ה"שֶׁרֶשׁ פְּךָה רֹאשׁ--וְלַעֲנָה" מקרבנו ולזכות לגילוי השכינה והידבקות מחודשת זה עם זה, ועם בורא עולם, לעולם.

הפרשה מוקדשת לרפואת פנינה בת רבקה, גבריאל יהונתן בן איבון, ניר בן צילה, קרן נעמי בת עפרה, בתוך שאר חולי עמו ישראל

השעור מוקדש לעילוי נשמת גילה בת רחל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה